

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.178 van 25 oktober 2012
in de zaak A. 197.463/VII-38.478.**

In zake : Johan MEERS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Keulen
 kantoor houdend te 3500 Hasselt
 de Schiervellaan 28/2
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN
DE VOEDSELKETEN (FAVV)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Rik Depla
kantoor houdend te 8310 Brugge-Sint-Kruis
Karel van Manderstraat 123
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 13 augustus 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen van 16 juni 2010 waarbij een H-statuuut wordt opgelegd voor een periode van 52 weken, met ingang van 9 juni 2010.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De bij afzonderlijk verzoekschrift ingestelde vordering tot schorsing werd verworpen bij arrest van de Raad van State nr. 208.855 van 9 november 2010.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 oktober 2012.

Staatsraad Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Karel Balcaen, die loco advocaat Jan Keulen verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Freya Zutterman, die loco advocaat Rik Depla verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoeker is verantwoordelijke voor een landbouwbedrijf.

Op 3 maart 2010 worden in het slachthuis van Aubel twee monsters genomen van een ter slachting aangeboden rund met oormerknummer BE 8747 2096.

Uit het laboratoriumonderzoek blijkt dat de monsters niet-conform worden bevonden op residuen van stoffen met niet-steroïdale ontstekingsremmende werking, namelijk fenylbutazone. Het resultaat wordt aan de verzoeker ter kennis gebracht op 18 maart 2010.

4. De verzoeker verklaart diezelfde dag dat het betrokken rund twee weken voor het vertrek naar het slachthuis behandeld werd en dat later is gebleken dat het dier paratuberculose had.

5. Er wordt eveneens op dezelfde dag een tegenonderzoek gevraagd.

6. De dierenarts die het rund behandelde verklaart dat na de behandeling van het dier voor darmproblemen bleek dat het dier paratuberculose had, waarna de behandeling werd gestopt. Hij stelt dat hij geen fenylbutazone heeft gebruikt bij het dier en dat het onwaarschijnlijk is dat hij een naald heeft gebruikt waarmee die stof voordien werd ingespoten, aangezien hij na elk bezoek zijn naalden uitspoelt met isobetadine.

7. Het resultaat van het aangevraagde tegenonderzoek is niet-conform. Het wordt op 8 juni 2010 aan de verzoeker ter kennis gebracht met een proces-verbaal van verhoor "Begin H-Enquête".

8. Op 16 juni 2010 wordt de thans bestreden beslissing genomen.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van de verwerende partij

9.1. In de memorie van antwoord voert de verwerende partij aan dat zij over een gebonden bevoegdheid beschikt wanneer zij vaststelt dat de voorwaarden van de wet vervuld zijn met het oog op het opleggen van een

H-statuuat. Zijn die voorwaarden vervuld, dan kan zij immers niets anders dan de beslissing nemen die zij genomen heeft.

In de laatste memorie verwijst zij nog naar het auditoraatsverslag in de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het arrest nr. 207.312 van 19 januari 2012. In dat arrest achtte de Raad van State zich wel bevoegd in een gelijkaardige aangelegenheid. De verwerende partij onderschrijft het standpunt uit het auditoraatsverslag in die zaak, volgens hetwelk de Raad van State niet bevoegd is in zulk een aangelegenheid. Zij betoogt dat van zodra het duidelijk is dat er geen enkele therapeutische verantwoording kan worden gegeven voor de aangetroffen aanwezigheid van niet-conforme stoffen, er een illegale behandeling van het dier moet zijn geweest en de regelgeving geen enkele beoordelingsvrijheid meer laat aan de verwerende partij bij het merken met het H-statuuat. Gelet op de gebonden bevoegdheid acht de verwerende partij de Raad van State niet bevoegd.

9.2. Daarnaast bekritiseert de verwerende partij in de laatste memorie het actueel belang van de verzoeker, omdat de bestreden maatregel beëindigd is op 9 juni 2011 en dus reeds zijn volledige uitwerking heeft gehad.

Beoordeling

10.1. Artikel 2 van het koninklijk besluit van 8 september 1997 betreffende maatregelen inzake de verhandeling van landbouwdieren, ten aanzien van bepaalde stoffen of residu's daarvan met farmacologische werking (hierna : koninklijk besluit van 8 september 1997), stelt als principe dat het verboden is landbouwdieren te verhandelen wanneer die dieren wellicht residu's bevatten als gevolg van een illegale behandeling. Het geven van "een officieel merk- of identificatieteken" respectievelijk het H-statuuat als sanctie na deze vaststellingen gebeurt in geval van aanwezigheid van niet-toegestane stoffen of producten na illegale behandeling.

Uit het loutere feit dat een niet-toegestane stof werd aangetroffen in dierlijke monsters volgt niet dat de verwerende partij niets anders kan doen dan de sanctie op te leggen. Zij moet immers ook nagaan of de aanwezigheid van de niet-toegestane stoffen het gevolg is van een illegale behandeling.

Wanneer een administratieve overheid een administratieve sanctie oplegt met toepassing van een in een wet, decreet of ordonnantie gestelde sanctieregeling, en de wetgever de bevoegdheid om daarvan kennis te nemen niet heeft opgedragen aan de justitiële rechter, is de Raad van State in de regel bevoegd om die administratieve sanctie te toetsen met toepassing van de algemene bevoegdheid die hij heeft om te oordelen of een maatregel van de overheid al dan niet met machtsoverschrijding genomen is.

De exceptie is niet gegrond.

10.2. Het feit dat de bestreden beslissing in de loop van het geding haar volledige uitwerking heeft gehad, belet op zich niet dat de verzoeker nog steeds over een actueel en zeker belang beschikt. De bestreden beslissing schept een vermoeden dat de verzoeker de wetgeving inzake voedselveiligheid heeft overtreden en treft hem bijgevolg in zijn morele integriteit.

De exceptie wordt eveneens verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

Standpunten van de partijen

11. De verzoeker voert in de eerste vier middelen respectievelijk de schending aan van het recht van verdediging, de redelijkheidsnorm, het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht. Zijn betoog houdt in essentie in dat niet werd overgegaan tot een enquête in het beslag, zoals voorgeschreven door artikel 4 van het koninklijk besluit van 8 september 1997.

12. In de memorie van antwoord stelt de verwerende partij dat een strikt verboden stof werd aangetroffen bij een rund afkomstig uit het beslag van de verzoeker en dat een onderzoek werd ingesteld zoals vereist door artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit van 8 september 1997, zodat werd voldaan aan de vereisten voor het opleggen van het H-statuuut. Wat het derde middel betreft stelt zij dat de verzoeker tot driemaal toe is verhoord geweest alvorens het H-statuuut werd opgelegd. Wat het vierde middel betreft somt zij de elementen uit de bestreden beslissing op waaruit volgens haar blijkt dat de motieven kenbaar, correct en voldoende draagkrachtig zijn teneinde de bestreden beslissing te ondersteunen.

13. In de laatste memorie argumenteert zij voorts dat de aanwezigheid van fenylbutazone in het dier niet betwist is, dat er duidelijkheid is over de manier waarop die stof in het dier is terechtgekomen, dat zij een correcte en voldoende enquête heeft gevoerd naar de oorzaak van de illegale behandeling, en dat de illegale behandeling vaststaat.

Beoordeling

14. Artikel 4, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 8 september 1997 bepaalt :

"Wanneer de aanwezigheid van een niet-toegestane stof of stoffen of residu's als gevolg van een illegale behandeling wordt aangetoond door de bevoegde diensten door een analyse van monsters die bij een controle op de bedrijven of in het slachthuis of bij een controle van vlees genomen werden, gaat de Dienst over tot een enquête in het beslag van herkomst om de oorzaak van de aanwezigheid van de niet-toegestane stof of stoffen of residu's als gevolg van een illegale behandeling te bepalen en tot de merking van alle landbouwdieren van dezelfde soort van het beslag of van de identificatiedocumenten van deze dieren".

Hieruit volgt dat het merken van het H-statuuut slechts kan plaatsvinden wanneer sprake is van een "illegale behandeling", en er bovendien

een enquête in het beslag heeft plaatsgehad, wat betekent dat de dieren zelf moeten onderzocht zijn.

Onder beslag wordt volgens artikel 1, 3° van het koninklijk besluit van 8 september 1997 verstaan: "het geheel van dieren die op een plaats gehouden worden en een afzonderlijk geheel vormen op epidemiologisch gebied zoals vastgesteld door de inspecteur-dierenarts".

De reglementaire voorwaarden zijn te dezen niet vervuld. De door de verwerende partij georganiseerde verhoren van de verzoeker en de dierenarts kunnen hieraan niet verhelpen. Het blijkt niet dat de verwerende partij is overgegaan tot de reglementair voorgeschreven enquête in het beslag.

De eerste vier middelen zijn in die mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van state vernietigt de beslissing van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen van 16 juni 2010 waarbij aan het beslag ten laste van Johan Meers een H-statuuut wordt opgelegd voor een periode van 52 weken, met ingang van 9 juni 2010.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijftientig oktober tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	waarnemend kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys